

Aviz interpretativ privind indicarea originii mărfurilor originare din teritoriile ocupate de Israel începând cu iunie 1967

(2015/C 375/05)

1. În conformitate cu dreptul internațional, Uniunea Europeană nu recunoaște suveranitatea Israelului asupra teritoriilor ocupate de Israel începând cu iunie 1967, și anume Înălțimile Golan, Fâșia Gaza și Cisiordania, inclusiv Ierusalimul de Est, și nu le consideră ca fiind parte integrantă din teritoriul Israelului ⁽¹⁾, indiferent de statutul juridic care le este conferit de dreptul național israelian ⁽²⁾. Uniunea a subliniat că nu va recunoaște nicio modificare a frontierelor anterioare anului 1967, cu excepția modificărilor convenite de părțile la procesul de pace din Orientul Mijlociu (PPOM) ⁽³⁾.

2. Aplicarea legislației în vigoare a Uniunii privind indicarea originii produselor în cazul mărfurilor originare din teritoriile ocupate de Israel a făcut obiectul unor avize și orientări adoptate de autoritățile relevante din mai multe state membre. Este nevoie, într-adevăr, de dispoziții clare destinate consumatorilor, agenților economici și autorităților naționale în ceea ce privește legislația în vigoare în Uniune privind informațiile care indică originea produselor originare din teritoriile ocupate de Israel ⁽⁴⁾. Scopul unui astfel de demers este, de asemenea, de a asigura respectarea pozițiilor și a angajamentelor Uniunii, în conformitate cu dreptul internațional, în ceea ce privește nerecunoașterea de către Uniune a suveranității Israelului asupra teritoriilor ocupate de Israel începând cu iunie 1967. Prezentul aviz urmărește, de asemenea, să asigure menținerea unui comerț deschis și fluid, nu împiedică fluxurile comerciale și nu ar trebui interpretat în acest mod.

3. Prezentul aviz nu creează norme legislative noi. Deși prezentul aviz reflectă interpretarea de către Comisie a legislației Uniunii în materie, asigurarea aplicării normelor relevante rămâne responsabilitatea principală a statelor membre. În conformitate cu jurisprudența, păstrând totodată posibilitatea alegerii sancțiunilor aplicabile pentru încălcările dreptului Uniunii, statele membre trebuie să se asigure că acestea au un caracter efectiv, proporțional și disuasiv ⁽⁵⁾. Comisia, în calitate de gardian al tratatelor, asigură respectarea acestor obligații de către statele membre, dacă este necesar, prin intermediul acțiunilor în constatarea neîndeplinirii obligațiilor. Prezentul aviz nu aduce atingere altor cerințe prevăzute de legislația Uniunii și interpretării pe care ar putea-o oferi Curtea de Justiție.

⁽¹⁾ A se vedea cauza C-386/08, Brita, Rep., 2010, p. I-1289, punctele 47 și 53.

⁽²⁾ În conformitate cu legislația israeliană, Ierusalimul de Est și Înălțimile Golan sunt anexate statului Israel, în timp ce Cisiordania este denumită „teritoriile”.

⁽³⁾ A se vedea, printre altele, concluziile Consiliului Afaceri Externe privind PPOM adoptate la 14 mai 2012, 10 decembrie 2012 și 17 noiembrie 2014.

⁽⁴⁾ Interpretarea din prezentul aviz a ceea ce constituie informațiile privind originea în conformitate cu legislația Uniunii se va aplica oricărei dispoziții viitoare care va avea un conținut similar cu dispozițiile în vigoare reglementate de prezentul aviz.

⁽⁵⁾ A se vedea, printre altele, cauza 68/88, Comisia/Grecia, Rec., 1989, p. 2965, punctele 23 și 24; cauza C-326/88 Hansen, Rec., 1990, p. I-2911, punctul 17; cauzele conexe C-387/02, C-391/02 și C-403/02, Berlusconi și alții, Rec., 2005, p. I-3565, punctul 65.

4. Mai multe dispoziții ale legislației Uniunii prevăd actualmente obligația indicării originii produsului în cauză. Această obligație se referă deseori la desemnarea „țării de origine”⁽⁶⁾, dar uneori se folosesc și alte expresii, precum „locul de proveniență”, pentru produsele alimentare⁽⁷⁾. Sub rezerva unor dispoziții contrare specifice ale legislației Uniunii în materie, în principiu, stabilirea țării de origine a produselor alimentare se va baza pe regulile de origine nepreferențiale ale Uniunii prevăzute în legislația vamală⁽⁸⁾.
5. Atunci când dispozițiile relevante ale legislației Uniunii prevăd în mod explicit indicarea originii produsului în cauză, informațiile trebuie să fie corecte și să nu fie de natură să inducă în eroare consumatorii.
6. Atunci când indicarea originii nu este obligatorie, dacă originea este menționată din proprie inițiativă, informațiile trebuie să fie corecte și să nu fie de natură să inducă în eroare consumatorii⁽⁹⁾.
7. Având în vedere că Înălțimile Golan și Cisiordania (inclusiv Ierusalimul de Est)⁽¹⁰⁾ nu fac parte integrantă din teritoriul Israelului, în conformitate cu dreptul internațional, mențiunea „produs din Israel”⁽¹¹⁾ se consideră a fi incorectă și de natură să inducă în eroare consumatorii, în temeiul legislației menționate.
8. Dată fiind obligativitatea indicării originii, va trebui utilizată o altă expresie, care să țină seama de statutul cunoscut al acestor teritorii.
9. Pentru produsele din Palestina⁽¹²⁾ care nu sunt originare din colonii, ar putea fi folosite mențiuni care nu induc în eroare în ceea ce privește originea geografică, corespunzând totodată practicilor internaționale, precum „produs din Cisiordania (produs palestinian)”⁽¹³⁾, „produs din Gaza” sau „produs din Palestina”.

⁽⁶⁾ A se vedea, de exemplu: **pentru produse cosmetice** articolul 19 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul (CE) nr. 1223/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 noiembrie 2009 privind produsele cosmetice, (JO L 342, 22.12.2009, p. 59); **pentru fructe și legume proaspete**: Regulamentul (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de instituire a unei organizări comune a piețelor produselor agricole și de abrogare a Regulamentelor (CEE) nr. 922/72, (CEE) nr. 234/79, (CE) nr. 1037/2001 și (CE) nr. 1234/2007 ale Consiliului (JO L 347, 20.12.2013, p. 671), precum și articolul 6 și partea A punctul 4 litera (B) din anexa I la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 543/2011 al Comisiei din 7 iunie 2011 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1234/2007 al Consiliului în ceea ce privește sectorul fructelor și legumelor și sectorul fructelor și legumelor prelucrate (JO L 157, 15.6.2011, p. 1); **pentru pește**: articolul 38 din Regulamentul (UE) nr. 1379/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2013 privind organizarea comună a piețelor în sectorul produselor pescărești și de acvacultură, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 1184/2006 și (CE) nr. 1224/2009 ale Consiliului și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 104/2000 al Consiliului (JO L 354, 28.12.2013, p. 1); **pentru vin**: articolul 119 alineatul (1) litera (e) din Regulamentul (UE) nr. 1308/2013 și articolul 55 din Regulamentul (CE) nr. 607/2009 al Comisiei din 14 iulie 2009 de stabilire a unor norme de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 479/2008 al Consiliului în ceea ce privește denumirile de origine protejate și indicațiile geografice protejate, mențiunile tradiționale, etichetarea și prezentarea anumitor produse vitivinicole (JO L 193, 24.7.2009, p. 60); **pentru miere**: articolul 2 alineatul (4) din Directiva 2001/110/CE a Consiliului din 20 decembrie 2001 privind mierea (JO L 10, 12.1.2002, p. 47); **pentru uleiul de măsline**: articolul 4 din Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 29/2012 al Comisiei din 13 ianuarie 2012 privind standardele de comercializare a uleiului de măsline (JO L 12, 14.1.2012, p. 14); **pentru carnea de vită și mânzat**: articolele 13-15 din Regulamentul (CE) nr. 1760/2000 al Consiliului și al Parlamentului European din 17 iulie 2000 de stabilire a unui sistem de identificare și înregistrare a bovinelor și privind etichetarea cărnii de vită și mânzat și a produselor din carne de vită și mânzat și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 820/97 al Consiliului (JO L 204, 11.8.2000, p. 1); **pentru carnea de pasăre preambalată originară din țări terțe**: articolul 5 din Regulamentul (CE) nr. 543/2008 al Comisiei din 16 iunie 2008 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1234/2007 al Consiliului în ceea ce privește standardele de comercializare a cărnii de pasăre (JO L 157, 17.6.2008, p. 46); **pentru carnea proaspătă, refrigerată sau congelată de animale din specia porcină, ovină, caprină și de pasăre**: anexa XI la Regulamentul (UE) nr. 1169/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2011 privind informarea consumatorilor cu privire la produsele alimentare, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 1924/2006 și (CE) nr. 1925/2006 ale Parlamentului European și ale Consiliului și de abrogare a Directivei 87/250/CEE a Comisiei, a Directivei 90/496/CEE a Consiliului, a Directivei 1999/10/CE a Comisiei, a Directivei 2000/13/CE a Parlamentului European și a Consiliului, a Directivelor 2002/67/CE și 2008/5/CE ale Comisiei și a Regulamentului (CE) nr. 608/2004 al Comisiei (JO L 304, 22.11.2011, p. 18) și articolele 5-8 din Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1337/2013 al Comisiei din 13 decembrie 2013 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1169/2011 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește indicarea țării de origine sau a locului de proveniență pentru carnea proaspătă, refrigerată sau congelată de animale din specia porcină, ovină, caprină și de păsări de curte (JO L 335, 14.12.2013, p. 19).

⁽⁷⁾ articolul 2 alineatul (2) litera (g) și articolul 26 din Regulamentul (UE) nr. 1169/2011.

⁽⁸⁾ Considerentul 33 și articolul 2 alineatul (3) din Regulamentul (UE) nr. 1169/2011.

⁽⁹⁾ Articolul 6 alineatul (1) din Directiva 2005/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2005 privind practicile comerciale neloiale ale întreprinderilor de pe piața internă față de consumatori și de modificare a Directivei 84/450/CEE a Consiliului, a Directivelor 97/7/CE, 98/27/CE și 2002/65/CE ale Parlamentului European și ale Consiliului și a Regulamentului (CE) nr. 2006/2004 al Parlamentului European și al Consiliului („Directiva privind practicile comerciale neloiale”) (JO L 149, 11.6.2005, p. 22), care menționează de asemenea „originea geografică sau comercială” ca fiind un element din cauza căruia o practică ar putea induce în eroare, precum și articolele 26 alineatul (3) și 36 din Regulamentul (UE) nr. 1169/2011.

⁽¹⁰⁾ Nu au mai existat colonii israeliene în Gaza începând cu 2005.

⁽¹¹⁾ Sau expresii comparabile, precum „originar din”, „produs din” sau „fabricat în”, care ar putea, de asemenea, fi utilizate în funcție de context.

⁽¹²⁾ Această desemnare nu trebuie interpretată ca fiind o recunoaștere a statului Palestina și nu aduce atingere pozițiilor individuale ale statelor membre în ceea ce privește această chestiune.

⁽¹³⁾ A se menționa, de asemenea, Ierusalimul de Est, dacă este necesar.

10. Pentru produsele din Cisiordania sau din Înălțimile Golan care sunt originare din colonii, nu poate fi acceptată o indicare a originii care să se limiteze la „produs din Înălțimile Golan” sau „produs din Cisiordania”. Chiar dacă mențiunile respective ar desemna zona mai extinsă sau teritoriul din care este originar produsul, lipsa unor informații geografice suplimentare care să indice faptul că produsul este originar din coloniile israeliene ar induce consumatorii în eroare cu privire la adevărata origine a produsului. În astfel de cazuri, trebuie adăugată sintagma „colonie israeliană” sau o expresie echivalentă, de exemplu între paranteze. Astfel, se pot folosi expresii precum „produs din Înălțimile Golan (colonie israeliană)” sau „produs din Cisiordania (colonie israeliană)”.

11. În orice caz, în conformitate cu legislația Uniunii în materie de protecție a consumatorilor, indicarea originii devine obligatorie dacă, în cazul produselor alimentare, omiterea acestor informații ar induce consumatorii în eroare cu privire la adevărata origine a produsului ⁽¹⁴⁾, iar, în cazul tuturor celorlalte produse, dacă omiterea unor informații care sunt importante, în funcție de context, pentru luarea unei decizii comerciale în cunoștință de cauză îl face sau l-ar putea face pe consumatorul mediu să ia o decizie comercială pe care nu ar fi luat-o altfel ⁽¹⁵⁾. În astfel de cazuri, exemplele oferite în alineatul precedent ar fi pertinente.

12. Informațiile cu privire la origine sunt adesea puse la dispoziția agenților economici în diverse forme ⁽¹⁶⁾. De multe ori, informațiile cu privire la originea produselor pot fi găsite în documentele vamale. Dacă produsele beneficiază de tratament preferențial la import, ele vor fi însoțite de dovada originii preferențiale eliberată de Israel ⁽¹⁷⁾ sau de autoritățile palestiniene ⁽¹⁸⁾. Alte documente, precum facturile, documentele de livrare și cele de transport, pot oferi o indicare a originii produsului. Dacă informațiile cu privire la origine nu sunt disponibile în documentele însoțitoare, agenții economici le pot solicita direct de la furnizorii sau importatorii produselor.

⁽¹⁴⁾ articolul 26 alineatul (2) litera (a) și alineatul (3) din Regulamentul (UE) nr. 1169/2011.

⁽¹⁵⁾ articolul 7 alineatul (1) din Directiva 2005/29/CE.

⁽¹⁶⁾ A se vedea, de exemplu, pentru produsele alimentare, în ceea ce privește relația dintre comercianții cu amănuntul și furnizorii acestora, articolul 8 din Regulamentul (UE) nr. 1169/2011.

⁽¹⁷⁾ A se vedea, în această privință, Avizul adresat importatorilor – Importurile din Israel în UE (JO C 232, 3.8.2012, p. 5).

⁽¹⁸⁾ O serie de produse din Cisiordania, din Gaza și din Ierusalimul de Est sunt reglementate de Acordul de asociere euro-mediteranean interimar privind schimburile comerciale și cooperarea dintre Comunitatea Europeană, pe de o parte, și Organizația pentru Eliberarea Palestinei (OLP), care acționează în numele Autorității Palestiniene din Cisiordania și Fâșia Gaza, pe de altă parte, semnat la Bruxelles la 24 februarie 1997 (JO L 187, 16.7.1997, p. 3).